

упр. Нац. поліції в Харків. обл. – Харків : ХНУВС, 2017. – 360 с. – Режим доступу: <http://univd.edu.ua/science-issue/issue/1487>.

5. Сердюк О. О. Публічна безпека та довіра до поліції: результати соціолого-кримінологічного дослідження громадської думки / Сердюк Олександрович, Баранник Олена Борисівна, Щербакова Ірина Василівна // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». – 2016. – Вип. 37. – С. 129–135. – Режим доступу: <http://univd.edu.ua/science-issue/issue/78>.

6. Serdyuk A. Sociological monitoring «Public safety and trust to law enforcement agencies» as a step to developing Community Policing in Kharkiv region / Alexey Serdyuk, Timothy G. Shilston, Valerii Sokurenko // Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series «Sociological studies of contemporary society: methodology, theory, methods». – 2017. – Vol. 39. – P. 194–201. – Режим доступу: <http://univd.edu.ua/science-issue/issue/1526>.

7. Бандурка А. М. Взаимодействие милиции и населения: к итогам харьковского эксперимента : монография / Бандурка А. М., Бек А., Голованова М. В. и др. Харьков : Нац. ун-т внутр. дел, 2003. 288 с.

8. Бандурка О. М., Соболев В. О., Московец В. І. Партнерські відносини між населенням та міліцією : підручник. МВС України, Нац. ун-т внутр. справ. Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. 352 с.

9. Діалог поліції та громади як соціальна технологія впровадження принципів community policing у місцевій громаді : метод. рек. / О. П. Копіна, О. С. Мірошник, О. О. Сердюк ; Фонд Місц. Демократії ; Лаб. мир. рішень ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : [ХНУВС], 2018. – 124 с. DOI 10.13140/RG.2.2.18466.94404

Одержано 18.11.2020

УДК 342.9

Маргарита Сергіївна СИРОМ'ЯТНИКОВА,

*науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем забезпечення діяльності поліції
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3861-1400>*

ПРАВОВИЙ СТАТУС СУБ'ЄКТІВ УГОДИ ПРО ПОДАТКОВИЙ КОМПРОМІС ТА ПОДАТКОВОЇ АМНІСТІЇ

Проблеми правового регулювання забезпечення сплати податків характеризуються актуальністю, оскільки забезпечення податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів є запорукою виконання соціальних зобов'язань держави. Правові інститути угоди про податковий компроміс та податкової амністії мають суттєве значення у забезпеченні надходжень до бюджетів. Саме тому вивчення правового статусу суб'єктів угоди про податковий компроміс та податкової амністії є актуальним.

У законодавстві та доктринальних розробках українських науковців запропоновані наступні визначення податкового компромісу та податкової амністії. На думку дослідника Т. Г. Голованя, податковий компроміс – це режим звільнення від юридичної відповідальності платників податків та/або їх посадових (службових) осіб за зниження податкових зобов'язань із податку на прибуток та/або податку на додану вартість [1, с. 58]. І. О. Трубін визначає податковий компроміс як рішення податкового органу, прийняте за погодженням із платником податків у межах адміністративної апеляційної процедури та узгоджене з керівником податкового органу вищого рівня, стосовно задоволення частини скарги такого платника під зобов'язання останнього погодитися з рештою податкових зобов'язань, нарахованих контролюючим органом [2, с. 41].

В українському законодавстві підстави і порядок застосування податкового компромісу врегульовані у підрозділі 9-2 «Особливості уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість під час застосування податкового компромісу» розділу

XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України. Згідно із п. 1 підрозділу 9-2 розділу XX «Перехідні положення» ПК України Податковий компроміс – це режим звільнення від юридичної відповідальності платників податків та/або їх посадових (службових) осіб за заниження податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та/або податку на додану вартість за будь-які податкові періоди до 1 квітня 2014 року з урахуванням строків давності, встановлених ст. 102 ПК України [3].

Сутність податкової амністії знайшла своє відображення у таких визначеннях дослідників. Т. М. Шульга стверджує, що податкова амністія – це специфічний вид звільнення від відповідальності за порушення податкового законодавства, що здійснюється державою з метою легалізації прихованих доходів платників податків та повернення частини несплачених податків до бюджету [4, с. 262]. Д. М. Стародуб визначає податкову амністію як проведення легалізації доходів фізичних осіб в Україні з чітким визначенням кола відповідальності, від якої звільнятимуться суб'єкти «разового» чи «нульового» декларування [5, с. 38].

Як випливає із наведених визначень, суб'єктами угоди про податковий компроміс та податкової амністії, є платники податків та держава. Правовий статус юридичних та фізичних осіб як платників податків встановлено у Податковому, Цивільному та Господарському кодексах України. Згідно із ч. 1 ст. 15 ПК України, платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з цим Кодексом або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з цим Кодексом [3]. Таким чином, платниками податків є фізичні та юридичні особи.

Як передбачено ст. ст. 24–42 ЦК України, фізична особа характеризується право- та дієздатністю, іменем та місцем проживання. Відповідно до ст. ст. 50–52 ЦК України, право на здійснення підприємницької діяльності, яку не заборонено законом, має фізична особа з повною цивільною дієздатністю. До підприємницької діяльності фізичних осіб застосовуються нормативно-правові акти, що регулюють підприємницьку діяльність юридичних осіб, якщо інше не встановлено законом або не впливає із суті відносин. Фізична особа - підприємець відповідає за зобов'язаннями, пов'язаними з підприємницькою діяльністю, усім своїм майном, крім майна, на яке згідно із законом не може бути звернено стягнення. Згідно зі ст. ст. 80–81 ЦК України, юридичною особою є організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку. Вона наділяється цивільною право- і дієздатністю, може бути позивачем та відповідачем у суді, створюється шляхом об'єднання осіб та (або) майна [6]. Отже, загальні засади правового статусу юридичних і фізичних осіб визначені у Цивільному кодексі України.

Водночас, у ГК України більш детально врегульовано правовий статус підприємств, їх об'єднань, різних видів господарських товариств. Зокрема, у ч. 1 ст. 62 ГК України, підприємство визначено, як самостійний суб'єкт господарювання, створений органом державної влади або місцевого самоврядування для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому цим Кодексом та іншими законами. Згідно із ч. 1 ст. 80 ГК України, існують такі види господарських товариств, як акціонерні товариства, товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю, повні та командитні товариства [7]. Отже, платники податків як суб'єкти угоди про податковий компроміс та податкової амністії можуть мати різну організаційно-правову форму та форму власності, бути як фізичними, так і юридичними особами.

Держава в угоді про податковий компроміс та під час податкової амністії виступає в особі податкових органів. Відповідно до ст. 41 ПК України, контролюючими органами у сфері оподаткування є податкові та митні органи. Функції контролюючих органів визначені у ст. ст. 19-1–19-3 ПК України [3]. М. К. Золотарьова зазначає, що органи державної податкової служби України є органами податкового контролю, які спостерігають за фінансово-господарською діяльністю платників податків та інших платіжів з метою оптимізації їх діяльності щодо належного виконання податкового та іншого законодавства, уповноважені здійснювати перевірки щодо своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків і зборів, а також щодо дотримання

платниками податків вимог іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на органи податкової служби України [8, с. 92].

Отже, правовий статус суб'єктів угоди про податковий компроміс та податкової амністії визначено у різних законодавчих актах, які встановлюють як загальні засади правового статусу фізичних і юридичних осіб, так і правовий статус органів влади.

Список бібліографічних посилань

1. Головань Т. Г. Проблеми впровадження податкового компромісу в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 5 (14). С. 55–59.
2. Трубін І. О. Застосування податкового компромісу та податкової амністії. *Фінансове право*. 2014. № 2 (28). С. 39–42.
3. Податковий кодекс України: закон України від 2 грудня 2010 року. *Режим доступу*: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-1> (Дата звернення: 15 листопада 2020 року).
4. Шульга Т. М. Поняття податкової амністії та міжнародний досвід її застосування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 1. С. 261–263.
5. Стародуб Д. М. Правове регулювання декларування доходів фізичних осіб: ретроспективний аналіз. *Фінансове право*. 2014. № 4. С. 36–38.
6. Цивільний кодекс України : закон України від 16 січня 2003 року. *Режим доступу*: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (Дата звернення: 15 листопада 2020 року).
7. Господарський кодекс України : закон України від 16 січня 2003 року. *Режим доступу*: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-1> (Дата звернення: 15 листопада 2020 року).
8. Золотарьова М. К. Історія, проблеми та перспективи розвитку державних податкових інспекцій як місцевих ланок державної податкової служби. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 6. С. 91–93.

Одержано 15.11.2020

УДК 347.1

Катерина Олегівна СКРИННІКОВА,

*кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри
цивільного права та процесу факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3721-4462>*

ПИТАННЯ НАЯВНОСТІ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ У ВИПАДКАХ НАДАННЯ НЕЯКІСНИХ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

В сучасних умовах введення приватної медичної практики досить часто постає питання регулювання наявності завдання шкоди життю та здоров'ю пацієнтів наданням неякісних медичних послуг. В судовій практиці почали зустрічатися випадки неоднозначного законодавчого регулювання завдання шкоди неякісними медичними послугами і як наслідок питання про відкодування витрат на лікування та наявності моральної шкоди. Часто судами при вирішенні спорів, в таких категоріях справ, виникають складнощі у аналізі наявності моральної шкоди.

Виникають питання саме правового регулювання захисту прав пацієнтів, які пов'язані з наданням медичних послуг, оскільки обов'язок доказування наявності завданої шкоди покладається саме на пацієнта. Однак, не завжди пацієнт приділяє достатньо уваги збиранню доказів, саме в процесі отримання медичної послуги. Пацієнт звертаючись до медичної установи за наданням медичної послуги, перш за все має на меті отримати якісну медичну послугу та не припускає того, що існує можливість отримати її неякісно, і більш того що може виникнути необхідність доказування “неякісності” медичної послуги.

Медичні послуги мають ризиковий характер, тобто будь-яка медична послуга несе ризик непередбачуваного перебігу хвороби та наслідків для життя і здоров'я пацієнта. Мається на увазі те, що лікар не може надати гарантії позитивного перебігу захворювання, не може передбачити